והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא אימא [א]כתרומת הלשכה אסור אבל תרומת לחמי תודה מאי מותר ליתני [ב]לחמי תודה וכ"ש תרומתו הא קמ"ל תרומת לחמי תודה תרומתו היא ואי בעית אימא תרומת לחמי תודה נמי קודם זריקת דמים הוא כגון דאפרשינהו בלישה וכי הא [ג]דאמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל [ד]לחמי תודה שאפאן בארבע חלות יצא והכתיב ארבעים למצוה והא בעי למשקל תרומה וכי תימא דשקיל חדא ריפתא על כולה והתנן [ה]אחד [ו]מכל קרבן שלא יטול מקרבן על חבירו וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד [ז]והתנן [ח]אחד שלא יטול פרוסה [ט]אלא דאפרשינהו בלישה דשקיל חדא מחמץ וחדא מן חלות וחדא מן רקיקים וחדא מן רבוכה לימא כתנאי [י]הרי עלי כבכור רבי יעקב אוסר ורבי [כ]יהודה [ל]מתיר היכי דמי אי נימא לפני זריקת דמים מאי טעמא דמאן דשרי ואי לאחר זריקת דמים מאי טעמא דמאן דאסר אלא לאו דמחית

ר"ן

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא. דכיון דלחמי תודה לא שרו באכילה עד לאחר זריקה למה יתרמו אותן קודם לכן ומדקתני אסור ש"מ דבעיקרן קמתפיס: **אלא אימא הא כתרומת הלשכה אסור.** תרומת הלשכה שהיו תורמין ממעות הלשכה וממלאין שלש קופות: **ליתני תרומת לחמי תודה וכ"ש תרומתו.** והויא רבותא טפי משום דמעיקרא נאסרה תרומת לחמי תודה בנדר: **תרומתו היא.** כלומר בכלל וכתרומתו דקתני היא משום דהויא כתרומה לגבי זרים: **תרומת לחמי תודה נמי לפני זריקת דמים היא.** כלומר דמשכחת לה שנתרמו קודם זריקת דמים ומש"ה לא פסיקא ליה למתני כתרומת לחמי תודה דאיכא גוונא דמתסר כשנתרמו קודם זריקת דמים: **כגון דאפרשינהו בלישייהו.** כדין הוא דליתני ליה דאפרשינהו לאחר אפייתן קודם זריקת דמים שהרי אפייתן היתה קודמת אפילו לשחיטת הזבח דהא אמרינן במנחות (דף עח:) שאם נשחט הזבח קודם שיקרמו פני [כולן] לא קדש אלא כיון דמייתי לאיה מדרב טובי דמלי להפריש קודם זריקה ודרב טובי מיירי בדאפרשינהו בלישייהו נקט נמי הכא דאפרשינהו בלישייהו: **בארבע חלות.** ארבעה מיני חלות: **והא כתיב ארבעים.** דהא הוו ארבעה מינין חמץ חלה רקיקין ורבוכה[ט]: **והתנן והקריב אחד מכל קרבן.** כלומר מכל מין ומין וילפינן בג"ש [מנחות עז:] דאחד מעשר קאמר והוו להו ארבעים: **דשקל חדא מן חמץ.** שעשה עשר חלות מכל מין ואחר שהפריש אחד מכל מין לא תשעה של כל מין ועשה חלה אחת מכל תשע ותשע: **לימא כתנאי וכו'.** אי לפני זריקת דמים כלומר שאמר כן בפירוש. ונראה בעיני דכדין הוא דהוה מצי לאקשויי אי נאומר הרי עלי כבכור סתמא מאי טעמא דמאן דשרי דאפילו אי אמרינן דבהיתרא קמתפיס כל שאמר סתם בעיקרו קמתפיס דהא תנן במתני' חטאת תודה שלמים אסור ולא דייקינן מינה בסוגיין דבעיקרו קמתפיס אלא איידי דבעי למימר אי לאחר זריקת דמים מ"ט דמאן דאסר נקט נמי אי לפני זריקת דמים מ"ט דמאן דשרי אבל ה"ה דסתמא נמי קשיא: [י]**לא דכולי עלמא לפני זריקת דמים.** כלומר אי נמי סתמא לחד דינא אית להו ואפילו הכי רבי [כ]יוסי מתיר מדכתיב כי ידור נדר ובכור דבר האסור הוא כיון דבעל כרחו הלה קדושה עליו: **לה' לרבות דבר האסור.** כלומר כיון דמצוה להקדישו כדמפרש הש"ס לקמן [יג.]: **מבעי ליה למתפיס בחטאת ואשם.** דאע"ג דמוטבה עליו

רש"י

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים הוא. ואליבא דר' אליעזר בר' שמעון נקיט ליה דאמר לא קדש הלחם עד שישחוט ויזרוק דמה לשמה ובתורת כהנים[ו] קאמר לה גבי לחמי תודה וקודם זריקה אי אכל מהני לחמי תודה לא עבד איסור גמור ואפי' הכי הוי אסור אלמא כדהשתא מיתפים: לעולם אימא לך בתר מעיקרא אזלינן היכא דאיכא היתירא ואיסורא ולא תימא[א] דאמרי' בתרומת לחמי תודה אלא אימא הא בתרומת הלשכה אסור דהיא אסורה בין מעיקרא בין בסוף והוי נמי דבר הנדור דכתיב אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (שמות כה): **אבל תרומת לחמי תודה מאי מותר.** משום דלתרומת לחמי תודה הוי היתר קודם זריקת דם תודה ואזלינן בתר מעיקרא: אי הכי ליתני כחלת אהרן או כתרומת לחמי תודה מותר ואע"ג דהוי דבר הנדור ואנא ידענא דכ"ש כתרומתו דמותר דהוי מתפיס בדבר האסור[ב]: לעולם כתרומת לחמי תודה מותר והאי דקתני כתרומתו הא קמ"ל דתרומת לחמי תודה תרומתו היא כתרומה חשובה דהויא נמי דבר האסור ואין אדם יכול להתפיס בה דבר בנדר אע"ג דבאה על ידי נדר: **ואיבעית אימא.** כדקאמרת הא כתרומת לחמי תודה אסור ואפילו הכי אימא דדייקינן נמי מהכא דאזלינן בתר מעיקרא ואסורה התרומה קודם זריקה כגון דאפרשה בלישה וכי הא דאמר רב טובי בר קיסנא וכו': ואית דמפרשי **והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם.** היה כהן מפרישה והיתה מותרת לכהן וקודם זריקת דם היתה אסורה דמאחר שנתקדשו לחמי תודה בשחיטה נאסרו לכל העולם ונעשה טבל עד שהופרשה התרומה לאחר זריקה שהותרה לכהן אלמא אע"ג דקודם זריקה היתה אסורה כבשר זבחי שלמים דאסור קודם זריקה ולאחר זריקה הותרה כבשר זבחי שלמים אסור [ג]בככר אלמא דאזלינן בתר מעיקרא שהיה אסור לכל העולם: לעולם מהא לא תיפשוט **ואימא הא כתרומת הלשכה אסור.** דתרומת הלשכה לא היה לה היתר בין בתחילת הקדש בין בסוף הקדש: **הא כתרומת לחמי תודה מאי מותר.** משום דאמרינן בסוף מתפיס ומאחר דתרומת הכהן היא חשובה כתרומה בעלמא כדבר האסור ולא כדבר הנדור ולהכי מותר המתפיס אי הכי ליתני כתרומת לחמי תודה מותר כל שכן כתרומת אהרן דאנא ידענא דמותר דהיא לא באה ע"י נדר כלל: [**תרומתו היא**]. להכי קתני כתרומתו במתניתין לאשמועינן דתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהיא מופרשת ויש עליה שם תרומת אהרן חשובה

דהא מתפיס ככר בתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהוא דבר האסור ויש עליה שם תרומה כתרומת אהרן חשובה ולעולם האומר כתרומת לחמי תודה מותר: **ואיבעית אימא.** האומר כתרומת לחמי תודה אסור ולא תפשוט מהכא בשר זבחי שלמים אי בעיקר מתפיס או בסוף דאפשר דלאיסור והיתר תרוייהו ליהוו קודם זריקת דם כגון דאפרשה בלישה והיתה תרומה מותרת לכהן קודם זריקה ולהכי איסור והיתר ביחד קודם הזריקה והיתר לאחר האיסור ותרוייהו קודם זריקה להכי אמרינן באיסור שהיתה קודם שהופרשה שהיתה קדושה בשחיטה קודם הפרשה אסורה לכל העולם הפריש זה את ככרו דמותר להפריש בלישה וכדרב טובי וכו'[ח]: **והא כתיב ארבעים.** דארבעים חלות מיבעי ליה למיפי עשרה מכל מין: ומשני **למצוה.** למלותו שיהו ארבעים אבל אי אפאן בארבע חלות גדולות מכל מין אחת יצא: **והא בעי למישקל תרומה.** מן חד וחד מכל מין אחד מעשרה: **וכי תימא דשקיל חדא ריפתא אכולהו.** דמהני ארבעה שקיל חדא לתרומה: **והתנן אחד מכל קרבן.** דמכל מין ומין בעי למישקל חדא חדא מחמץ חדא ומחלות חדא ומרקיקין חדא ומרבוכה חדא אבל לא שקיל מחד מין בלבד על תלתא: **אלא דאפרשה בלישה.** דמכל מין ומין הפריש קודם אפייה לתרומה ואח"כ אפה לשירים דהשתא שקיל תרומה שלימה מכל קרבן דאופה חלה ממה שנטל מכל מין ומין: **הרי עלי כבכור.** [ד]בכהן קא מיירי דלאי בישראל לית ליה שום זכייה בגוויה ואסור ליה נמי באכילה שאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור: **היכי דמי אילימא.** דאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור לפני זריקת דמים: **מאי טעמא דמאן דשרי.** הא בכור לא [ה]לישתרי אלא בזריקת דמו: ולאמר

עין משפט נר מצוה

נז א מיי' פ"א מהל' נדרים הל' יא סמג לאוין רמב:
נח ב מיי' פ"ט מהל' מעשה הקרבנות הל' כב סמג עשין קפב:
נט ג מיי' שם הל' כא:
ס ד ה מיי' שם הל' כב:
סא ו מיי' פ"א מהל' נדרים הל' יב סמג לאוין רמב:

◆

תורה אור השלם

ו. והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה ליי לכהן הזרק את דם השלמים לו יהיה: ויקרא ז יד

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לעולם וכו' ולא תימא הא כתרומת לחמי תודה אלא אימא הא כתרומת הלשכה: **(ב)** ד"ה אי הכי וכו' בדבר האסור הס"ד ואח"כ מ"ה הא קמ"ל כו' לעולם כתרומת לחמי תודה: **(ג)** ד"ה ואית דמפרשי וכו' אסור הככר אלמא דאזלינן בתר מעיקרא שהיה אסור לכל העולם אימא כו' מהא לא תפשוט וכו' בסוף הקדש הא כתרומת לחמי תודה מותר וכו' כתרומה בעלמא והוי כדבר האסור וכו' אי הכי ליתני כתרומת לחמי תודה מותר ואנא ידענא כל שכן כתרומת אהרן דמותר דהיא לא באה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קתני כתרומת וכו' תרומת אהרן חשובה והאי דמתפיס ככר כתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם כנ"ל והד"א: **(ד)** ד"ה הרי עלי כבכור שאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור ובכהן קא מיירי יכו' נמי באכילה הס"ד: **(ה)** ד"ה מאי טעמא וכו' לא אישתרי אלא:

◆

תוספות

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקה היא. ת"מ לא הוי כלומר כבשר שלמים לאחר זריקה מין שלא הארין בגופו דפ"ל גבי טומר: **הא** קא משמע לן דתרומת לחמי תודה תרומתו היא. כלומר כדפ"ל תרומתו כלל היא: **אלא דאפרשינהו** בלישייהו. כלומר שהפריש כשעדה עיסה ומן הפלר עשה ד' חלות מד' מינין: **לימא כתנאי וכו'.** אלא דמחית בשר זבחי שלמים גביה ולאמר זה כזה. אבל ריהטא דבעיא מיירי בשלמים נקט נמי הכא שלמים אלא כלומר דמחית בשר בכור גביה לאחר זריקה ולאמר זה כזה ויש"ג כהדיא דמחית בשר בכור גביה:

מסורת הש"ס

א) נ"ל תרומת לחמי וכו', ב) מנחות עז: ע"ש [נדה ו: ע"ש], ג) [מנחות עז:], ד) שם עז. עו: פסחים לז: [נדה ו:], ה) נזיר ד., ו) [נ"ל ר' יוסי וכן תוכחת מנויל להדיא], ז) [עי' פרק יא], ח) [עי' פירוש ואית דמפרשי], ט) נ"ל ורבוכה וכתיב והקריב הדי"א. רש"א, י) שייך לדף יג., כ) ס"א יהודה,

◆

גליון הש"ס

בהרא"ש ד"ה כגון דאפרשן כו' דקודם שחיטת הזבח ל"ש. עיין נדה דף ו ע"ב תד"ה לאפרשינהו:

◆

פירוש הרא"ש

והא תרומת לחמי תודה דלאחר זריקת דם הוא. דאין רגילות ליתנם לכהן עד אחר זריקת הדמים שכבר הותרו לאכילה: **הא כתרומת הלשכה אסור.** דכולה איסורא הוא: הכי גרסינן תרומה לחמי תודה [נמי] תרומתו היא וכולם בכלל תרומתו: **כגון דאפרשן בלישה.** והיינו ע"כ לפני זריקת דמים שהלחם קדוש בשחיטת הזבח ואין שוחטין הזבח עד שיקרמו פניהם בתנור דלאו מיקרי לחם והאי דקאמר דאפרשן בלישה לאו דוקא *דקודם שחיטת הזבח לא שייך לקרותם תרומת לחמי תודה ועדיין לא קדש הלחם ומה תרומה שייך בהו אלא מיירי שהפרישן בין שחיטה לזריקה ונראה דאמרינן בפרק קמא דפסחים (דף יג.) שני דברים הם מתירין מעלין זה בלא זה והלחם קדוש בשחיטה לנדה והאי דנקט דאפרשן בלישה אגב דמייתי עלה הא דרב טובי בר קסנא: הכי גרסינן והא בעי למישקל תרומה וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד כו': **אלא דאפרשינהו בלישה.** אחר שעשה מכל מין ומין עשר חלות ונתן אחת מכל מין לכהן ותשעה הנותרים עשה חלה אחת ומשמעא נתן לכהן חלקו מדקאמר שאפאן ארבע חלות ולא הזכיר אפיית חלות הקטנות: **אי לפני זריקת דמים.** כלומר שאמר בפירוש לפני זריקת דמים והוא הדין נמי אי אמר בבכור סתמא הוי קשיא ליה דמ"ט דמאן דשרי אלא משום דבעי למימר ואי לאחר זריקת דמים והיינו כגון שפירש לאחר זריקת דמים נקט נמי לפני זריקת דמים:

מוסף רש"י

לחמי תודה שאפאן בארבע חלות. שהיה לו לעשות ארבעים ולא עשה כי אם ארבע, אחד מכל מין (מנחות עו.) אחד מלה ואחד מחמץ ואחד תרקיקין ואחד מרבוכה, דארבע מינין יש כהן (שם מכות"י) עשר עשרונים של חמץ אפאן כולה בחלה אחת, וג' עשרונות ושליש שבמלות מלה אפאן בחלה אחת, וכן של רקיקין וכן של רבוכה (נדה ו.). **והא כתיב ארבעים.** כמנחות ילפינן לה בפרק התודה (שו.) ואמאי יצא, ומשני למצוה. אבל עיכובא ליכא (נדה ו:). **והא בעי למשקל תרומה.** דכתיב (ויקרא ז) והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה, וכן תרומה אמרינן דהויא אחת מעשרה (מנחות עו.) שנוטל אחד מכל מין ונאכלת לכהנים כדכתיב (ויקרא שם) לכהן הזורק את הדם לו יהיה, והמשעה נאכל לבעלים (שם מכות"י) וכיון דליכא עשר היאך יפריש (נדה ו.). **שלא יטול מקרבן על חבירו.** מקרבן זה תרומה על חבירו, שלא יטול מן אחד שנים ומזה לא כלום, משום דבעינן שלא יטול מקרבן על חבירו (מנחות עו:) שאם היה ממין זה חמשה וממין זה חמשה עשר לא מפריש מזה על זה (שם מכות"י). **וכי תימא דשקיל פרוסה.** מכל חלה מעט לכהן (נדה ו.). **אחד.** מכל קרבן תרומה לה' לכהן הזורק וגו', ארבעת מינין היו בה של עשר עשר חלות, ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והשאר לבעלים, וכתיב אחד שלא יתן לו פרוסה (פסחים לז:) שלא יטול פרוסה לתרומת כהן (נדה ו.). **דאפרשינהו בלישה.** כל זמן שהן עיסה וקוב עשה החלות שלמות דלא הוי פרוס (מנחות עו:) נטל אחד מעשר לתרומה והשאר הנותרים לבעלים מכל מין ומין אפה בחלה אחת (נדה ו.). **הרי עלי כבכור.** ככר זה כבכור, ר' יעקב אוסר, דלא בעינן שיהא איסורו כדבר הנידר כגון עולה ושלמים, דהא כתיב איש כי ידור נדר לה' לרבות דבר האסור כגון בכור (נזיר ד.).